

Ερωτήσεις για την συνέντευξη προς την Ισοτιμία.
Παράκληση για απάντηση το αργότερο έως την Πέμπτη στις 14.00

-Αρχίζοντας, και λόγω εποχής, από το κοινωνικό σκέλος της Χάρτας. Παρατηρούμε ότι η προοπτική αύξησης των κοινωνικών δαπανών στο 30% του ΑΕΠ έως το 2008 βασίζεται στην προοπτική περικοπής δαπανών από την άμυνα αλλά και από τις ανάγκες εξυπηρέτησης του χρέους. Μήπως πρόκειται για παραμέτρους με ισχυρή «συγκυριακή» διάσταση, πάνω στις οποίες μία δέσμευση δεν μπορεί να στηριχθεί;

Απάντηση

Η περικοπή του χρέους δεν είναι μια συγκυριακή πολιτική. Το χρέος πρέπει να μειωθεί ως ποσοστό του ΑΕΠ διότι, ως έχει, αποτελεί πηγή απορρόφησης σημαντικών πόρων, που χρειάζονται για την ανάπτυξη και την ευημερία. Η δημοσιονομική πίεση που σήμερα ασκεί το χρέος δεν είναι βέβαια του ίδιου μεγέθους που ήταν δέκα χρόνια νωρίτερα. Η πίεση έχει μειωθεί σημαντικά, τόσο λόγω της μείωσης του χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ, όσο και λόγω της ενεργής διαχείρισής του, αλλά και της μείωσης των επιτοκίων.

Ο στόχος λοιπόν του χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ - 85% το 2008 - καθορίζει και το ύψος του απαιτούμενου ετήσιου δημοσιονομικού ισοζυγίου. Επιβάλλει μια πολιτική χαμηλών ή μηδενικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Η κυβέρνηση πρέπει να περιορίζει τις δαπάνες της ώστε να καλύπτονται επαρκώς από τη διαφορά ανάμεσα στα έσοδα και τους χρεωστικούς τόκους.

Η αύξηση των κοινωνικών δαπανών ως ποσοστό του ΑΕΠ προκύπτει από τη συνέχιση της πολιτικής περιορισμού των κοινωνικών ανισοτήτων, αλλά και την έμφαση στην Παιδεία και την Υγεία, που θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Οι στόχοι για την Παιδεία και την Υγεία είναι ιδιαίτερα φιλόδοξοι και αυξάνουν τις κοινωνικές δαπάνες. Ο προϋπολογισμός αντέχει μια τέτοια αύξηση με την προϋπόθεση ότι μειώνεται το ποσό των τόκων και οι αμυντικές δαπάνες. Το ποσό των τόκων θα μειωθεί εφόσον συνεχιστεί η καθοδική πορεία του χρέους, κάτι για το οποίο δεν υπάρχει καθόλου αβεβαιότητα. Οι αμυντικές δαπάνες έχουν ήδη από φέτος μειωθεί λόγω αποτελεσματικότερης διαχείρισης, αλλά βέβαια πρέπει να μεταβούμε και σε ένα πιο βέβαιο καθεστώς στις εξωτερικές σχέσεις με τους γείτονές μας ώστε να μην επιβαρυνθούν υπέρ του δέοντος τα εξοπλιστικά προγράμματα.

-Από την άλλη πλευρά, η μείωση των φορολογικών συντελεστών δεν συνδέθηκε με κάποιο «αντίβαρο». Εύλογα δημιουργείται η υπόνοια ότι η επόμενη κυβέρνηση για να πετύχει τον στόχο θα αναζητήσει πρόσθετα φορολογικά έσοδα...

Η μείωση των φορολογικών συντελεστών θα καλυφθεί από την αύξηση της φορολογικής βάσης. Αυτό δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Συμβαίνει τα τελευταία χρόνια, καθώς η φοροδιαφυγή και η εισφοροδιαφυγή μειώνονται με σταθερούς ρυθμούς λόγω αποτελεσματικότερης λειτουργίας του κράτους. Άλλωστε, ο ρυθμός αύξησης του ΦΠΑ είναι μεγαλύτερος του ρυθμού αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ και αποτελεί απόδειξη αυτού του γεγονότος.

-Δεν θα επηρεάσει αυτή η φορολογική μεταρρύθμιση το έλλειμμα στους επόμενους προϋπολογισμούς; Πόσο εφικτοί είναι οι στόχοι που έχουν τεθεί και ποιες οι δικές σας προβλέψεις για την διαμόρφωση του ελλείμματος φέτος και τα επόμενα έτη;

Όπως ανέφερα προηγουμένως, τα ελλείμματα θα περιοριστούν στο ύψος που επιτρέπει τη μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ. Αυτός ο στόχος έχει πρώτη προτεραιότητα. Στους υπόλοιπους στόχους ή στις υπόλοιπες πολιτικές υπάρχει μια σχετική ευελιξία. Η Χάρτα δεν περιέχει αυτή τη στιγμή συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα του πότε ακριβώς θα μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές. Εξυπακούεται ότι μάλλον θα μειωθούν σταδιακά, όπως έγινε και πρόσφατα. Η σταδιακή προσαρμογή δεν επιφέρει ραγδαίες αλλαγές στα δημοσιονομικά μεγέθη και οι τυχούσες αποκλίσεις είναι ελέγξιμες.

-Ο υπουργός Οικονομίας συχνά έχει ασκήσει κριτική κατά των «μεγάλων» της Ε.Ενωσης για τις τάσεις απόκλισης από το Σύμφωνο Σταθερότητας. Μήπως όμως αυτές οι αποκλίσεις είναι που επιτρέπουν στην ελληνική κυβέρνηση να παρουσιάζει λ.χ. ένα «κοινωνικό πακέτο» σε μία τόσο ευαίσθητη δημοσιονομικά περίοδο;

Θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια της Γερμανίας ή της Γαλλίας να ξεφύγει από τους δημοσιονομικούς στόχους του Προγράμματος Ανάπτυξης και Σταθερότητας. Οι λόγοι είναι σημαντικοί. Πρώτον, υπάρχουν λόγοι εξωτερικής πολιτικής και αξιοπιστίας στις σχέσεις μας με τους εταίρους μας. Μόνο αν είμαστε σωστοί απέναντι στις κοινές δημοσιονομικές δεσμεύσεις μπορούμε και να έχουμε

βαρύνοντα λόγο στις εσωτερικές υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες μας αφορούν. Πως θα επιτύχουμε, για παράδειγμα, ένα καλό πακέτο στο Δ' ΚΠΣ, αν δεν έχουμε τη μαρτυρία της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης; Δεύτερον, η Ελλάδα πρέπει να εμπεδώσει την αξιοπιστία που απέκτησε επί Κυβέρνησης Σημίτη με συνέχιση του δημοσιονομικού νοικοκυρέματος. Η αξιοπιστία δύσκολα κατακτάται και εύκολα χάνεται. Δεν είμαστε μια χώρα που για δεκαετίες είχαμε μηδενικά ελλείμματα και ξαφνικά παρεκκλίνουμε από το στόχο ώστε αυτό να θεωρηθεί ως πρόσκαιρη παρέκκλιση. Αν παρεκκλίνουμε, θα θεωρηθεί ότι ξαναγυρίζουμε στις πρακτικές του παρελθόντος. Κάτι τέτοιο θα ήταν ολέθριο. Αναφέρω ως παράδειγμα τη μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας και την αντίστοιχη αύξηση των επιτοκίων στη χώρα μας.

Επομένως, το κοινωνικό πακέτο πρέπει να χρηματοδοτηθεί με υγιή μέσα. Άλλωστε και στο στόχο αυτό υπάρχει ευελιξία. Ο στόχος είναι η προσέγγιση του 30% στο τέλος της περιόδου.

-Το επιχείρημα ότι το πρόβλημα στα δημοσιονομικά είναι βασικά οι Ολυμπιακοί Αγώνες σημαίνει ότι οι δημόσιες δαπάνες έχουν νοικοκυρευτεί; Πού εκτιμάτε ότι υπάρχουν περιθώρια ουσιαστικής βελτίωσης;

Συμφωνώ ότι η μεγάλη πίεση στο φετινό προϋπολογισμό προέρχεται από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Τα έργα αυτά δεν αναβάλλονται. Ούτε και οι πληρωμές τους αναβάλλονται. Αν τα καταφέρουμε φέτος καθώς και το 2004 και περιορίσουμε τα δημοσιονομικά ελλείμματα σε λογικά πλαίσια, που δεν θα εγείρουν ερωτηματικά από τους Ευρωπαίους εταίρους μας, τότε δεν έχουμε τίποτα να φοβηθούμε για το μέλλον. Βέβαια, πάντοτε υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στην πλευρά των δαπανών, ιδιαίτερα στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Η μείωση των δαπανών, όμως, δεν είναι μονόδρομος. Το δημόσιο έχει πολλές ανάγκες, ιδιαίτερα στο χώρο της Υγείας. Το ζητούμενο, επίσης, δεν είναι οι δαπάνες αυτές καθεαυτές, αλλά αν πιάνουν τόπο. Αν δηλαδή η παραγωγικότητα στο Δημόσιο Τομέα είναι υψηλή. Αυτή μπορεί ίσως να αυξηθεί αν συνδεθεί με τις εξατομικευμένες αμοιβές των υπαλλήλων. Η παραγωγικότητα αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση.

-Ο πρωθυπουργός ήταν κατηγορηματικός κατά την παρουσίαση της «Χάρτας» ως προς το ότι δεν θα υπάρξει μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, λέγοντας χαρακτηριστικά

ότι «δεν φτιάξαμε τα ταμεία για να τα ξαναχαλάσουμε». Ως κοινωνία, προφανώς έχουμε αντιληφθεί ότι προεκλογικά το ασφαλιστικό δεν το αγγίζει κανείς. Μήπως όμως πρέπει να ξεχάσουμε την μεταρρύθμιση και για τα επόμενα χρόνια ; Αντέχει το σύστημα χωρίς παρεμβάσεις και σε ποιο βαθμό;

Ο Πρωθυπουργός σωστά στάθηκε επιφυλακτικά πάνω στο ζήτημα, το οποίο δεν είναι απλό και απαιτεί μελέτη και διάλογο. Οι μικρότερες εισφορές είναι επιθυμητές, αλλά συγχρόνως πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι αυτό δεν θα έχει αρνητικές συνέπειες στο ασφαλιστικό σύστημα. Απαιτείται σωφροσύνη σε οποιαδήποτε απόπειρα μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών. Από τη μια μεριά οι μικρότερες εισφορές, που μειώνουν το εργατικό κόστος, συνεπάγονται υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης και υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης. Από την άλλη, όμως, αν η μείωση των εισφορών δεν προκαλέσει ικανή αύξηση των εργαζομένων και της εισφορολογητέας ύλης, τότε η χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος πιθανόν να υποφέρει.

- Μία από τις δεσμεύσεις της «Χάρτας» αναφέρεται στη μείωση της ανεργίας στο 6%. Η έννοια «εργαζόμενος», όμως, θα έχει το ίδιο περιεχόμενο ή αναγκαστικά θα ενισχυθούν περαιτέρω μορφές απασχόλησης όπως η μερική και θα οδεύσουμε στο πρότυπο του «απασχολήσιμου», για να θυμήσουμε την παλιότερη αυτή διατύπωση;

Η μείωση της ανεργίας στο 6% είναι ένας εφικτός στόχος. Τα τελευταία τρία χρόνια που είχαμε ρυθμούς ανάπτυξης 2 περίπου ποσοστιαίες μονάδες πάνω από το μέσο ευρωπαϊκό, η ανεργία μειώθηκε τρεις μονάδες. Χωρίς να υποστηρίξω ότι η σχέση μεταξύ ρυθμών ανάπτυξης και μείωσης της ανεργίας είναι γραμμική, μια απλή εξέταση των αριθμών δείχνει ότι υπολείπονται μόνον άλλες τρεις μονάδες από το στόχο και αυτό είναι επιτεύξιμο.

Όσον αφορά τη μερική απασχόληση, αυτή προφανώς και θα ενισχυθεί αφού ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού επιθυμεί να εργαστεί μερικώς. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα σε οικογένειες με μικρά παιδιά.

- Ένα από τα βασικότερα προβλήματα αξιοποίησης του Γ'ΚΠΣ έγκειται στην αδυναμία απορρόφησης της περιφέρειας. Δεν εμποδίζει αυτό τον βαθμιαίο περιορισμό των αποκλίσεων από το Κέντρο που εξήγγειλε ο κ.Σημίτης;

Οι όποιες καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων σύντομα θα εκλείψουν. Στην Περιφέρεια υπάρχουν καθυστερήσεις όχι μόνο των αναγκών εξειδικευμένου προσωπικού, αλλά και επειδή απαιτείται συντονισμός με τα τομεακά προγράμματα των υπουργείων. Αυτά έχουν πάρει το δρόμο τους, γεγονός που θα επιτρέψει και στην περιφέρεια να κινηθεί σύντομα με ανάλογους ρυθμούς.

- Πώς είναι εφικτό, κ.Χαρδούβελη, να διατηρηθεί ο πληθωρισμός στα επίπεδα του 2 με 2,5%, όταν ο ρυθμός ανάπτυξης τρέχει με 4% και με τον πρωθυπουργό να βλέπει ακόμη υψηλότερα, εάν βοηθήσει η συγκυρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο;

Ο πληθωρισμός μπορεί να μειωθεί αν η αυξημένη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες συνοδευτεί με αυξημένη προσφορά. Στη Χάρτα Σύγκλισης γίνεται εκτενής αναφορά σε πολιτικές αύξησης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και του παραγωγικού δυναμικού. Άλλωστε, η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης είναι οι επενδύσεις, οι οποίες αυξάνουν τη δυνητική προσφορά αγαθών. Επίσης, η πολιτική αύξησης του ανταγωνισμού που προωθούμε σε κάθε τομέα της οικονομίας θα συμπίπτει ακόμα περισσότερο τις τιμές.

- Ο προβληματισμός που επικρατεί στο χρηματιστήριο κάθε φορά που η αγορά βρίσκεται ενόψει της διάθεσης μεγάλων πακέτων υπό κρατικό έλεγχο επιχειρήσεων που αντλούν ρευστότητα θα μπορούσε και σε ποιο βαθμό να διαφοροποιήσει τα κυβερνητικά σχέδια για επικείμενα placements στην Εθνική, στην ΔΕΗ, στην ΕΤΑ κλπ; Είναι μονόδρομος λόγω της πίεσης για έσοδα αυτές οι κινήσεις ή υπάρχουν περιθώρια χρονικής μετάθεσης;

Το χρηματιστήριο τελευταία είναι πολύ ευαίσθητο στα λεγόμενα κυβερνητικά σχέδια γύρω από τις ΔΕΚΟ και γι αυτό θα προτιμούσα να μην τοποθετηθώ. Αυτό που μπορώ, όμως, να πω είναι ότι η πολιτική αποκρατικοποιήσεων και μετοχοποιήσεων δεν εξυπηρετεί αναγκαστικά τις τρέχουσες χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους. Είναι μια πολιτική που εφαρμόζεται σταδιακά και έχει βάθος χρόνου. Σκοπός της είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ΔΕΚΟ και η ανταγωνιστική προσφορά υπηρεσιών προς του πολίτες.

- *Προσωπικά, αν βάλουμε από την μία πλευρά την επιχείρηση και από την άλλη τον εργαζόμενο, έχετε την αίσθηση ότι ο νέος αναπτυξιακός, το λεγόμενο κοινωνικό πακέτο και η «Χάρτα Σύγκλισης» κόβουν στην μέση το καρπούζι; Και τελικά, είναι αυτό το ζητούμενο;*

Το ζητούμενο δεν είναι απλώς η μοιρασιά του καρπουζιού, αλλά κυρίως η μεγέθυνσή του. Τα περισσότερα μέτρα της Κυβέρνησης, ακόμα και τα κοινωνικά, έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα. Αυτό το έχει επαναλάβει πολλές φορές ο Πρωθυπουργός. Τα κοινωνικά μέτρα αυξάνουν τη συνολική ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες διότι οι μεταβιβάσεις αυτές, το εισόδημα αυτό, θα καταναλωθεί, δεν θα αποταμιευτεί. Και ως γνωστόν, η αύξηση της ζήτησης είναι μια αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη.